

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Katechetyka specjalna
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Special catechetics
Kierunek studiów	Teologia kurs A (MSD Lublin)
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	Jednolite magisterskie
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	Stacjonarne
Dyscyplina	Nauki teologiczne
Język wykładowy	Polski

Koordynator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	Ks. dr hab. Piotr Goliszek, prof. KUL
---	---------------------------------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład			1
konwersatorium	30	XI	
ćwiczenia			
laboratorium			
warsztaty			
seminarium			
proseminarium			
lektorat			
praktyki			
zajęcia terenowe			
pracownia dyplomowa			
translatorium			
wizyta studyjna			

Wymagania wstępne	Podstawowa wiedza z zakresu pedagogiki specjalnej, dydaktyki i metodyki katechezy.
-------------------	--

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1. Poznanie teologicznych, eklezjalnych, psychologicznych i pedagogicznych podstaw katechezy osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
C2. Przygotowanie uczestników do prowadzenia katechezy dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
C3. Poznanie organizacji kształcenia specjalnego. Zapoznanie z obecnymi programami, metodami i technikami pracy oraz środkami dydaktycznymi w katechezy specjalnej.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		

W_01	Absolwent zna i rozumie: metodykę realizacji poszczególnych treści kształcenia w obrębie przedmiotu religia – rozwiązania merytoryczne i metodyczne, dobre praktyki, dostosowanie oddziaływań do potrzeb i możliwości uczniów lub grup uczniowskich o różnym potencjale i stylu uczenia się, typowe dla przedmiotu lub rodzaju zajęć błędy uczniowskie, ich rolę i sposoby wykorzystania w procesie dydaktycznym;	D. 1. W6
W_02	diagnozę wstępną grupy uczniowskiej i każdego ucznia w kontekście nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć oraz sposoby wspomagania rozwoju poznawczego uczniów; potrzebę kształtowania pojęć, postaw, umiejętności praktycznych, w tym rozwiązywania problemów, i wykorzystywania wiedzy; metody i techniki skutecznego uczenia się; metody strukturyzacji wiedzy oraz konieczność powtarzania i utrwalania wiedzy i umiejętności;	D. 1. W12
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Absolwent potrafi: dostosować sposób komunikacji do poziomu rozwojowego uczniów;	D. 1. U4
U_02	rozpoznać typowe dla nauczania religii lub prowadzonych zajęć błędy uczniowskie i wykorzystać je w procesie dydaktycznym;	D. 1. U10
U_03	przeprowadzić wstępną diagnozę umiejętności ucznia.	D.1.U11
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	adaptowania metod pracy do potrzeb i różnych stylów uczenia się uczniów;	D.1.K1

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

<p>Podmiot i przedmiot katechezy specjalnej. Podstawowe zagadnienia z pedagogiki specjalnej. Katecheza osób niepełnosprawnych intelektualnie. Katecheza osób z niedomogami słuchu. Katecheza osób słabo widzących i niewidzących. Katecheza osób niedostosowanych społecznie. Katecheza osób z zespołem nadpobudliwości psychoruchowej (ADHD – Attention Deficity Hyperactivity Disorer). Katecheza osób z zespołem Aspergera. Katecheza osób autystycznych. Środowiska katechezy ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Katecheza w klasach integracyjnych. Przygotowanie osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi do przyjęcia sakramentów pokuty i pojednania oraz Eucharystii. Omówienie istniejących programów do nauczania religii dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Metody i techniki oraz środki dydaktyczne wspomagające rozwój religijny osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.</p>
--

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01	Wykład konwersatoryjny	Sprawdzian pisemny	Oceniony sprawdzian pisemny
W_02	Wykład konwersatoryjny	Sprawdzian pisemny	Oceniony sprawdzian pisemny
UMIEJĘTNOŚCI			

U_01	Burza mózgów/giełda pomysłów	Prezentacja	Karta oceny pracy w grupie
U_02	Burza mózgów/giełda pomysłów	Prezentacja	Karta oceny pracy w grupie
U_03	Metoda metaplanu	Obserwacja	Raport z obserwacji
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	Dyskusja	Obserwacja	Raport z obserwacji

VI. Kryteria oceny, wagi

Student posiada wiedzę na temat podmiotu i przedmiotu katechezy specjalnej. Rozumie podstawowe zagadnienia z pedagogiki specjalnej. Posiada także wiedzę specjalistyczną dotyczącą katechezy: osób niepełnosprawnych intelektualnie, osób z niedomogami słuchu, osób słabo widzących i niewidzących, osób niedostosowanych społecznie, osób z zespołem nadpobudliwości psychoruchowej (ADHD – Attention Deficity Hyperactivity Disorder), osób z zespołem Aspergera, osób autystycznych. Prawidłowo charakteryzuje środowiska katechezy ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Posiada prawną i pedagogiczną wiedzę na temat katechezy w klasach integracyjnych. Posiada specjalistyczną wiedzę dotyczącą przygotowania osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi do przyjęcia sakramentów pokuty i pojednania oraz Eucharystii. Posiada wiedzę na temat istniejących programów do nauczania religii dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Potrafi prawidłowo zdiagnozować uwarunkowania rozwojowe osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz w oparciu o tę wiedzę potrafi przygotować zajęcia nauki religii dla dzieci z uwzględnieniem adekwatnych metod i technik oraz środków dydaktycznych.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	10

VIII. Literatura

Literatura podstawowa:
Konferencja Episkopatu Polski. <i>Szkoła specjalna. „Pozwólcie dzieciom przychodzić do Mnie”</i> , Mk 10, 14. W: <i>Podstawa programowa katechezy Kościoła katolickiego w Polsce</i> . Częstochowa: Edycja Świętego Pawła 2018 s. 139-163.
A. Hulek. Człowiek niepełnosprawny we współczesnym świecie. W: <i>Człowiek niepełnosprawny w społeczeństwie</i> . Red. A. Hulek. Warszawa 1986 s. 9-11; Z. Brzezinka. <i>Katecheza osób w szczególnych sytuacjach</i> . W: <i>Katechetyka szczegółowa</i> . Red. J. Stala. Tarnów 2003 s. 293-305; J. Stala, D. Jucha. <i>Katecheza osób upośledzonych umysłowo</i> . W: <i>Katechetyka szczegółowa</i> . Red. J. Stala. Tarnów 2003 s. 306-344; <i>Katecheza specjalna dzisiaj. Problemy i wyzwania</i> . Red. J. Stala. Kielce 2003; A. Kiciński. <i>Katecheza grup specjalnej troski</i> . RT 50:2003 z. 6 s. 121-137; <i>Etyczne i duchowe potrzeby osób niepełnosprawnych</i> . Red. R. Buchta, K. Sosna. Katowice 2007; A. Kiciński. <i>Katecheza osób z niepełnosprawnością intelektualną</i> . Lublin 2007; <i>Katecheza osób szczególnej troski. Stan aktualny – propozycje na przyszłość</i> . Red. A. Kiciński. Kraków 2008; P.T. Goliszek. <i>Personalistyczny wymiar katechezy</i> . Lublin 2017; S. Musiał. <i>Osoba z... czyli historia pojęcia niepełnosprawności</i>

intelektualnej. Opisywać czy działać? W: *nieoceniona wartość osoby*. Red. A. Janos, M. L. Opiela. Lublin: Wydawnictwo Werset 2018 s. 39-53; A. Rayzacher-Majewska. *Znaczenie wspólnoty w życiu rodziców dziecka z niepełnosprawnością*. W: *nieoceniona wartość osoby*. Red. A. Janos, M. L. Opiela. Lublin: Wydawnictwo Werset 2018 s. 131-142; O. Cieniuch. *Organizacja katechezy w klasach integracyjnych*. W: *nieoceniona wartość osoby*. Red. A. Janos, M. L. Opiela. Lublin: Wydawnictwo Werset 2018 s. 179-188.

Literatura uzupełniająca

A. Kiciński. Powołanie katechety specjalnego. W: *Katecheza w szkole współczesnej*. Red. M. Zając. Lublin 2010 s. 91-104; M. Machała, Ł. Kwiatkowska. Edukacja integracyjna jako model wychowania dzieci pełnosprawnych w duchu szacunku dla osób niepełnosprawnych. W: *Katolickie wychowanie dziecka. Rodzina-przedszkole-Kościół*. Red. A. Kiciński, M. Loyola Opiela. Lublin 2016 s. 153-164; A. Rynio. Psychopedagogiczne konotacje potrzeby i możliwości integralnego rozwoju i wychowania. W: *W kręgu integralnego wychowania. Refleksja teologiczno-pedagogiczna*. Red. M. Loyola Opiela, K. Braun. Lublin 2017 s. 31-47; P. Mąkosa. *Adaptive Preparation Kit* jako inspiracja dla twórców pomocy dydaktycznych dla katechezy specjalnej. „Roczniki Teologiczne” 65:2018 z. 11 s. 75-87; S. Łabendowicz. Katecheza młodzieży niedostosowanej społecznie. „Roczniki Teologiczne” 65:2018 z. 11 s. 89-112; M. Zając. Możliwości wykorzystania *coachingu* przez nauczyciela religii w pracy z osobami z niepełnosprawnością. „Roczniki Teologiczne” 65:2018 z. 11 s. 113-126; Stefano Biancotto. *Disabilità e catechesi. Riflessioni ed esperienze*. Milano 2018; P. T. Goliszek. *Medycyna personalizowana – medycyną skoncentrowaną na osobie*. W: *Wybrane zagadnienia z medycyny spersonalizowanej*. Red. P. T. Goliszek, A. Kiciński, J. Kocki. Lublin: Stowarzyszenie Absolwentów i Przyjaciół Wydziału Prawa KUL 2019 s. 37-50; M. Chrościńska-Krawczyk. *Najczęstsze zaburzenia neurologiczne u dzieci w wieku szkolnym*. W: *Wybrane zagadnienia z medycyny spersonalizowanej*. Red. P. T. Goliszek, A. Kiciński, J. Kocki. Lublin: Stowarzyszenie Absolwentów i Przyjaciół Wydziału Prawa KUL 2019 s. 101-107; J. Masiak, K. Taracha, G. Zdunek, A. Pedrycz. *Celowe niesamobójcze uszkodzenia ciała bez intencji samobójczej u młodzieży*. W: *Wybrane zagadnienia z medycyny spersonalizowanej*. Red. P. T. Goliszek, A. Kiciński, J. Kocki. Lublin: Stowarzyszenie Absolwentów i Przyjaciół Wydziału Prawa KUL 2019 s. 119-128.